

WWF

UTBILDNINGS-
MATERIAL

Besvara nedanstående frågor. Redovisa sedan era svar på webben wuf.se/matphv

Butik på hållbar väg

*Bra mat för
hälsa och
miljö!*

OM BUTIKEN

Namn på butiken: _____

Kommun: _____

Tillhör butiken någon affärskedja? Om ja vilken? _____

Datum för butiksundersökningen: _____

Skola: _____

Namn på er som genomfört undersökningen (kommer inte publiceras):

Guide

Fråga 1 och 2. Låt grönsaker, frukt och rotfrukter "tävla" mot varandra. Tävlingsgrenarna kan vara: årstid, odling, transport, förpackning. Vilken tycker ni är bäst – hjälte, respektive sämst - buse?

Fråga 3. Se över skyltning och information i affären och eventuella reklam- och receptblad. Har man något knep för att minska svinn?

Fråga 4. Här måste ni fråga personalen.

Ta hjälp av *Majas säsongsmat*. Info om säsongsmat finns på Klimatmats hemsida. Sök på klimatpyramider.

FRUKT, GRÖNSAKER OCH ROTFRUKTER

Kika i hyllorna och gör en egen bedömning.

Komplettera gärna med frågor till personalen.

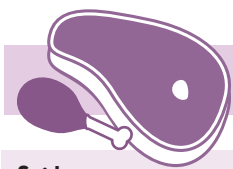
- 1 Vilken anser ni är miljöhjälten bland frukt, grönsaker och rotfrukter? Motivera!

- 2 Vilken anser ni är miljöbussen bland frukt, grönsaker och rotfrukter? Motivera!

- 3 På vilka sätt visar utbudet av frukt och grönt att butiken bidrar till hållbar utveckling?

- 4 Köper butiken in varor direkt från producenter? Vilka varor?

- 5 Vilka andra iakttagelser vill ni berätta om?

Guide

Fråga 5. Se över reklam och informationen i affären, i reklamblad och recept.

Fråga 6 och 7. Låt kött från olika djur "tävla" mot varandra. Tävlingsgrenarna kan vara: uppfödning, transporter, färskt eller fryst, förpackning. Vilket kött tycker ni är bäst – hjälte, respektive sämst - buse?

Mer hjälp finns i **WWFs köttguide!**

KÖTT

Frågorna nedan gäller både färskt och fryst kött. Ta inte med korv, färdiga rätter eller halvfabrikat. Kika i köttdiskar och gör en egen bedömning. Komplettera gärna med frågor till personalen.

1 Från vilka djurslag kommer färskt kött i affären?

2 Från vilka djurslag kommer fryst kött i affären?

3 Från vilka länder kommer färskt och fryst kött i affären?

4 Finns miljömärkt kött? Vilka miljömärkningar?
De olika certifieringarna finns på wwf.se/kottguiden

5 Gör affären reklam för kött?
Vilken typ av kött gör man mest reklam för, miljömärkt eller sådant som inte är miljömärkt?

6 Vilken köttprodukt anser ni är miljöhjälten i köttdisken (gäller både färsk och fryst).
Motivera!

7 Vilken köttprodukt anser ni är den största miljöboven i köttdisken (gäller både färsk och fryst)? Motivera!

8 Bönor är exempel på en väst som innehåller protein.
Finns det andra vegetabilier som ersätter kött i butiken? Vilka??

9 Vilka andra iakttagelser vill ni berätta om?

Guide

Fråga 5 och 6.

Se över skyltning och information i affären och eventuella reklam- och receptblad. Har man något knep för att minska svinn?

FISK

Undersök både färsk och fryst fisk och skaldjur. Hoppa över tillagade fiskprodukter och konserver. Ta hjälp av WWFs fiskguide (wwf.se/fiskguiden)

- 1 Fisk och skaldjur. Vilka arter som får grönt ljus i WWFs fiskguide finns i fiskdisken?

- 2 Vilka arter som får rött ljus i fiskguiden finns i fiskdisken?

- 3 Vilka arter av fisk och skaldjur i affären finns inte är med i fiskguiden?

- 4 Ungefär hur stor andel är märkt med KRAV, MSC eller ASC? Ange i procent?

- 5 Gör affären reklam för "grön fisk" eller miljömärkt fisk?

- 6 Gör affären reklam för "röd fisk"?

- 7 Vilka andra iakttagelser vill ni berätta om?

Guide

Fråga 3 och 4.

Låt olika produkter "tävla" mot varandra. Tävlingsgrenarna kan vara: social- och ekologisk hållbarhet, transport, förpackning. Vilken tycker ni är bäst – hjälte, respektive sämst - buse?

Ta hjälp av Livsmedelsverkets miljömärkningar

KAFFE, CHOKLAD OCH TE

Ekologiska livsmedel är producerade utan bekämpningsmedel och innehåller lägre halter av främmande ämnen. Det är bra både för dem som arbetar med grödan, den omgivande naturen och för oss som skall äta maten. För livsmedel som kaffe, choklad och te är det även viktigt med att de som arbetat med att producera varorna har fått skäligt betalt och att arbetsförhållandena varit skapliga. Märkningarna kan skilja mellan olika fabrikat och mellan olika produkter av samma fabrikat. Med choklad menas här kakaoprodukter som inte finns på godishyllorna.

- 1 Ungefär hur stor andel (i procent) av alla olika sorters kaffe, choklad och te är märkta med Fairtrade, KRAV, EU-ekologiskt, Rainforest Alliance eller liknande.

- 2 Från vilka länder kommer kaffe, choklad och te?

- 3 Vilken produkt och märke anser ni är miljöhjälten bland kaffe, choklad och te? Motivera!

- 4 Vilken produkt och märke anser ni är miljöbusen bland kaffe, choklad och te? Motivera

- 5 Finns det kaffe, choklad eller te som är märkta med Fairtrade, KRAV eller EU-ekologiskt med i infoblad, recepttips eller annan marknadsföring?

- 6 Vilka andra iakttagelser vill ni berätta om?

Guide

Ibland känns det svårt att välja vilka tre alternativ som är bäst. I frisvarsrutorna går det bra att lägga till egna förslag eller motivera varför man valt det man valt. Fyll i eller låt kunden skriva själv. Sedan är det ni som sammanfattar och redovisar på hemsidan.

ENGAGERADE KUNDER

Fråga 20 kunder i butiken. Redovisa svaren på WWFs hemsida.

1

Mat har aldrig varit så billig som idag. Cirka 12 procent av hushållens utgifter går till matinköp. Vilka faktorer var viktiga när du valde varorna i korgen?

Välj tre av följande faktorer	Antal kunder som väljer detta alternativ
Transporter	
Schyssta villkor för de som producerar maten	
Nyttigt o bra för din hälsa	
Säsong	
Påverkan på miljö, jord och vattendrag	
Djurvälfärd	

Andra synpunkter och kommentarer från kunderna:

2

Hur har du tagit dig till affären?

3

Betygsättning och återkoppling

Hur bra tycker du den här affären lever upp till målet "Butik på hållbar väg med bra mat för hälsa och miljö". **Betygsätt från 1 till 5 där 1 är dåligt och 5 mycket bra.**

Har du några tips till affären så att fler väljer livsmedel som är producerade på ett hållbart sätt? (Viktigt att ni sedan för vidare dessa tips till personalen vid er redovisning)

Guide

Nu får personalen möjlighet att berätta om butikens bidrag till hållbar utveckling. Med hållbart menas här att affären och de varor man säljer påverkar natur, klimat och människor på ett sätt som är ok, både lokalt och globalt samt på kort och på lång sikt. Personal i butiken har både möjlighet att ställa krav på leverantörer och underlätta för kunderna.

Kan inte personen eller personerna ni intervjuar svara direkt kan ni lämna mailadress och be att de skickar svaret.

Kan inte personen ni intervjuar svara direkt kan ni lämna mejladress och be att hen skickar svaret.

ENGAGERAD PERSONAL

Nu får personalen möjlighet att berätta om butikens bidrag till hållbar utveckling.

LEVERANTÖRER OCH KUND

- 1 Vad gör butiken för att bidra till hållbar utveckling i kontakt med leverantörer?

- 2 Vad gör butiken för att underlätta för kunden att välja mat som är bra för miljö och hälsa?

- 3 Vilka planer finns för att få fler kunder att efterfråga mat som är bra för miljö och hälsa.

TRANSPORTER OCH NÄRPRODUCERAT

- 1 En viktig bit i klimatpåverkan är att många tar bilen till affären. Vad gör butiken för att underlätta för kunden att handla utan bil?

- 2 Hur många transporter kommer i genomsnitt till affären varje vecka.

- 3 Hur långt har varje transport åkt i genomsnitt?

- 4 Hur många producenter av livsmedel finns inom 10 mil?

SVINN

- 1 Hur mycket slängs i butiken? Kg/vecka och procent av det som tas in varje vecka.

- 2 Vad görs för att minska matsvinn i butiken?

- 3 Vad händer med det som inte säljs?

KUNNIG OCH ENGAGERAD PERSONAL

- 1 Hur stor andel av personalen har fått miljöutbildning den senaste tvåårsperioden?

- 2 Vilka krav ställer ni på leverantörer vad det gäller social och ekologisk hållbarhet?

- 3 Vad behöver förändras så att ni kan erbjuda fler varor som är hållbart producerade?

BETYGSÄTTNING OCH ÅTERKOPPLING

Betygsättning sker gemensamt efter det att alla grupper sammanställt sina iakttagelser och synpunkter.

Hur väl bidrar butiken till hållbar utveckling?

Använd poäng från 1 till 5 där 1 är det lägsta och 5 det högsta betyget. Motivera även varför butiken fått betyget samt förslag på åtgärder för att få ett bättre betyg.

Betygsformuläret som någon eller några elever tillverkar ska vara snyggt, gärna försett med skolans logotyp och innehålla namn på butiken, klassens namn och datum samt:

- Betyg*
- Betygsmotivering*
- Förslag på förbättringsåtgärder för att få högre betyg.*

* Samtliga tre punkter, betyget med motivering och förbättringsåtgärder rapporteras till WWF.

Bjud gärna in representanter från butiken till skolan eller gör upp om att få överlämna betyget i affären när personalen är samlad. Överlämna betygsformuläret på ett högtidligt sätt. Ge tid för samtal och frågestund. Berätta att butikens svar finns eller kommer att finnas på WWFs hemsida (räkna med att det tar 1-2 veckor efter det att ni skickat in enkät och betyg).

Glöm inte att tacka butiken för visat intresse och att de ställt upp!

Redovisa era svar på webben wwf.se/matphv

Butik på hållbar väg

Butiksundersökning av ICA Malmen i Borlänge,
11-15 maj 2017

Undersökningen är gjord av elever från
Smedstorpsskolan.

ICA Malmen får betyget 4-

Motivering:

- Kunderna erbjuds färska grönsaker direkt från flera odlare inom en radie på max 3 mil.
- Närproducerat från Haralds gråsgård med utegrisar.
- Personalen är engagerad men det finns få möjligheter för personalen att få information och påverka vilka varor som köps in.

Förslag på förbättringsåtgärder:

- Bättre planering av inköp och samarbete med närliggande förskola för att minska svinn.
- Vi saknar ekologiskt té.
- Kampanjer för att få fler kunder att välja alternativ till kött.
- Se över utbudet i fiskdisken.

Vi har lärt oss massor!

Tack för att ni ställt upp! Lycka till med förändringsarbetet så har vi snart en butik på hållbar väg i Borlänge.

Så här kan er återkoppling och tack till affären se ut.